

Udsatte borgere dyrkede sport og fællesskab på Ferie Camp i Randers

Når 1700 udsatte borgere – hvoraf nogle er nuværende eller tidligere stofbrugere – skal være sammen på lejr i en uge, er en god og værdig dialog mellem arrangør og deltagere altafgørende. Det samme er en klar rusmiddelpolitik, bl.a. af hensyn til de mange børn, som deltager i lejren.

AF NANNA STÆRMOSE

Nanna Stærmoser er journalist og indehaver af historiefabrikken.com

Ved første øjekast ligner det enhver anden sommerlejr. Der er minigolf, forældre med børn i hånden og opslag med dagsprogrammer og oversigter over pladsens mange aktiviteter og tilbud. Langvang Stadion ved Randers lagde i juli måned lokaler og græs til Ferie Camp 2019, som Landsforeningen af VæreSteder (LVS) står bag. Det var syvende gang, at arrangementet blev afholdt, og dermed syvende gang, at udsatte borgere og især deres børn fik mulighed for at holde ferie og få nogle gode oplevelser sammen.

I år slog campen rekord med 1700 deltagere. 1700 kvinder og mænd, der til hverdag er tilknyttet et værested i Danmark, samt deres børn.

Campen er gratis for alle på overførselsindkomst, det eneste, deltagerne skal have med, er et telt, noget tøj og en tandbørste. Der bliver serveret tre måltider om dagen, og kaffe, te og kolde drikke står til fri afhentning i det store madtelt, der udover at samle deltagerne ved måltiderne også huser underholdning og dagens præmieoverrækkelser.

Ingen tvang, men en kærlig opfordring

Så ja, ved første øjekast ligner det enhver anden sommerlejr, og det er det på mange måder også – og så alligevel ikke. For der er nogle udfordringer i forhold til at samle 1700 mennesker, hvoraf nogle er kommet ud af deres problematiske forbrug af alkohol og stoffer, mens andre stadig har behov for at få deres stof eller alkohol og holde deres funktionspromille oppe, så de rent faktisk kan deltage i campen. Dertil kommer, at mange er i metadonbehandling eller tager andre former for medicin. For at sikre en god oplevelse for alle, og ikke mindst de mange børn, der er med på campen, har LVS derfor lavet en rusmiddelpolitik, der skal sikre, at campen er et både trygt og sjovt sted at være.

En af dem, der er med til at sikre den gode stemning, er Marika Sabroe, der til daglig arbejder som tilsynskonsulent hos Socialtilsyn Syd. Gennem de seneste syv år har hun været en fast del af Ferie Camp, hvor hun bl.a. er med til at opbevare og udlevere medicin og alkohol til deltagerne, hvis de ønsker det.

“Et led i vores rusmiddelpolitik er, at vi tilbyder deltagerne at lade os opbevare deres alkohol og medicin,” siger hun.

Hvert år bruger hun noget nær en hel dag under campen på at ringe rundt til læger og rusmiddelcentre for at få dem til at udskrive ny medicin til deltagere, der har mistet deres medicin. Det er den situation, som LVS gerne vil undgå, men Marika Sabroe understreger, at der er tale om et tilbud.

“Der er ingen tvang. I år er der ca. 40-50 deltagere, der har taget imod tilbuddet, mens andre foretrækker at have det i deres telt,” siger hun.

En andet del af rusmiddelpolitikken er, at det ikke er tilladt

1700 mænd, kvinder og børn deltog i dette års camp, hvor der dagligt var et væld af aktiviteter. Foto: Nanna Stærmosé

at være alt for synligt påvirket. Fx går det ikke, at nogen bliver højtråbende eller sidder og kokser på pladsen, fordi de har taget for meget af et eller andet. Sker det, bliver de bedt om at gå ned i deres telt og sove den ud. I sådanne situationer har Marika Sabroe stor glæde af samarbejdet med de mange holdledere, der er på campen. En holdleder er bindeleddet mellem det enkelte værested og feriecampen. Det er værestedsbrugere, der har taget LVS' holdlederuddannelse, der bl.a. uddanner dem til at sætte gang i sportsaktiviteter på det lokale værested, men samtidig er det også ofte dem, der er primus motor i at samle folk og arrangere turen til Ferie Camp.

“Det er en stor hjælp for mig at kunne tage fat i en holdleder, hvis der er problemer med en deltager. De kender jo de her mennesker bedre, end jeg gør, og derfor får vi ofte en bedre og mere værdig dialog med vedkommende,” siger hun.

I år er der ikke de store problemer. Ifølge Marika Sabroe handler det nok om, at deltagerne efterhånden har været med så mange år, at de kender og respekterer reglerne. Fx er det ikke tilladt at gå og drikke øl synligt på pladsen, men netop fordi mange har brug for at opretholde en funktionspromille, udleverer Marika gerne drikkedunke, som de kan drikke deres øl af.

“I år kom et par deltagere og spurgte efter drikkedunke af sig selv, og det vidner jo om, at de er helt med på præmissen for at være her. Desuden er det min oplevelse, at deltagerne i høj grad er optaget af, at campen skal være et godt og trygt sted at være – især for de mange børn,” siger hun.

Tidligere år har hun oplevet deltagere, der pludselig kom kørende ind med en vogn med otte rammer øl på, men

Underholdningen var mangfoldig. Lirekassemænd og -dame sørgede for godt humør. Foto: Nanna Stærmose

det gør de ikke længere. Campen har også sørget for, at der er et afsides sted, hvor deltagerne kan tage deres stof og drikke deres øl, eller hvad de har behov for.

“Det handler om værdighed. Vi involverer os ikke i stofferne og tilbyder heller ikke at opbevare dem, fordi stoffer er ulovlige. Men vi blander os ikke i, hvad de tager, så længe det foregår inden for de retningslinjer, som vi har sat op,” siger Marika Sabroe.

De små skridts metode

Campen emmer af aktivitet og afslapning. Nogle slentrer roligt rundt eller sidder lidt i det store loungeområde med bløde sofaer, der er stillet op i et stort hvidt telt. Herfra kan de se over på en lille scene, hvor der dagen igennem bliver spillet koncerter. Ved siden af jonglerer børn med kegler, går på stylder og forsøger at få hulahopringe til at danse om livet på sig. Cirkusskolen er populær, og det er det nærtliggende kreative telt også. Ved lange borde sidder børn og voksne og knytter nøgleringe, maler og laver smykker. I et tredje telt er der mulighed for at spille kort, låne ketsjere til badminton eller mikadopinde. Og for dem, der ønsker at massere hjernen lidt, er der et kæmpeskakspil udenfor.

Nede bagest på plænen siver guitar-toner ud gennem teltdugen og blander sig med to lirekassemænd og én lirekassedames snurrende rytmer.

“Programmet er meget varieret - vi prøver virkelig at favne bredt,” siger Steen Svendsen, der til daglig er udviklingschef hos LVS.

Han uddyber de mange underordnede formål, som sådan en feriecamp også understøtter. For selvom det primært handler om at give udsatte borgere og deres børn mulighed for en ferie, så er der mange sidegevinster ved sådan et arrangement.

“Vi arbejder med det, vi kalder de små skridts metode. Men lad mig begynde med at fortælle dig om de store skridt. Det kan fx være at tage en uddannelse, få et arbejde, få et sted at bo. Men for at tage et stort skridt er det nødvendigt at tage en hel masse små,” siger Steen Svendsen.

Og det er lige præcis de små skridt, som værestederne hjælper med at tage – det samme gør Ferie Camp, der tager afsæt i de samme værdisæt og principper som værestederne – nemlig at hjælpe udsatte med at få et bedre liv.

“Det er også derfor, vi kalder det verdens største værested,” siger Steen Svendsen og hentyder til det store banner, der pryder indgangen til Ferie Camp.

Et eksempel på et lille skridt kan være at tage livtag med sin sociale angst. Første skridt er at tage i håndtaget til et værested, det næste er at gå indenfor og det næste igen at drikke en kop kaffe. På samme måde oplever Steen Svendsen og hans kolleger, at den årlige Ferie Camp kan hjælpe deltagere, der har det svært med at tage det næste lille skridt.

“For nogle kan det være et skridt blot at være i deres telt her på campen. Det første år kommer de måske slet ikke uden for teltpladsen og deltager i aktiviteter, men det gør de måske året efter. Og på den måde rykker de sig stille og roligt,” siger han.

Sport er et vigtigt redskab

Sport er en stor og vigtig del af Ferie Camp, og det er ikke kun for sjov. I år er det tiende gang, at Udsatte Legene bliver afholdt. De første år var de et arrangement for sig selv, men siden er de blevet en stor og vigtig del af Ferie Camp. Legene har omkring 20 discipliner, som deltagerne kan dyste i, og det spænder over en bred vifte, der bl.a. rummer petanque, bueskydning, fodbold, høvdingebold, backgammon og stige-golf.

“Sporten kan noget i forhold til udsatte. Helt konkret styrker det deres fysik og sundhed, og så giver Udsatte Legene dem et mål og noget at træne op til og se frem til. Det er et meget vigtigt redskab,” siger Steen Svendsen.

Et andet vigtigt redskab er fællesskabet, der bl.a. bliver styrket gennem sporten og ikke mindst den holdleder-uddannelse, som LVS tilbyder. Uddannelsen er et tredages kursus, hvor deltagerne lærer at arrangere turneringer og konkurrencer. Det kan være alt fra en fodboldkamp til en korttaften, det er ikke så afgørende. Kernen er, at de vokser personligt og får styrket deres selvværd, når de pludselig formår at være dem, der sætter ting i gang.

“Det er virkelig med til at styrke selvværdet. Pludselig er du ikke misbruger, men holdleder. Det betyder også, at du begynder at få struktur og beviser over for dig selv, at du kan noget,” siger Steen Svendsen.

”Fællesskabet betyder alt. Det at have nogen at spejle sig i og nogen, der forstår, hvad du gennemgår”

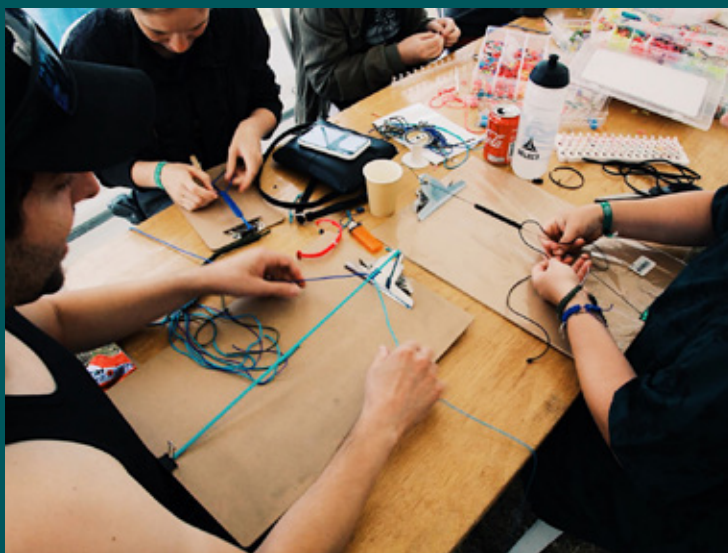

Bo Dirkov sammen med sin datter Rebekka i deres telt. Det er første gang, at de er med på campen. Foto: Nanna Stærmosé

Marianne Simonsen får ordnet håret hos frivillig frisør Rikke Nielsen i Wellnesssteltet. Foto: Nanna Stærmosse

Campen tilbyder mange forskellige aktiviteter. Her er der gang i det kreative værksted. Foto: Nanna Stærmosse

På campen er der sport hver dag. Deltagerne melder sig til på dagen, og hver aften er der præmieoverrækkelser i det store spisetelt i forbindelse med aftensmaden. Der bliver uddelt første-, anden- og tredjepræmie i alle dagens afholdte discipliner. Det er alt sammen med til at styrke sporten som redskab til at give identitet og selvtillid.

“Men det er stadig fællesskabet, der er omdrejningspunktet. Trods pokaler handler det primært om at være fælles om noget,” siger Steen Svendsen.

Fællesskab gør stærk

Det er let at komme ud i et problematisk brug af stoffer og alkohol alene, men det er næsten umuligt at komme ud af et misbrug alene. Her har du brug for andre. Du har brug for et fællesskab. Det kan 50-årige Bo Dirkov tale med om. Han er sammen med sin 7-årige datter Rebekka på Ferie Camp for første gang, og han er ikke i tvivl om, at hans styrke til at sige farvel til et liv med alkohol og stoffer bunder i det fællesskab, som han mødte hos afvænningsstilbuddet ALFA.

“Fællesskabet betyder alt. Det at have nogen at spejle sig i og nogen, der forstår, hvad du gennemgår,” siger Bo Dirkov.

Han sidder i en campingstol foran sit telt Wi ALFAs lejr nede på teltpladsen. Rebekka ligger med sin iPhone på en stor, tyk luftmadras, hvor dyner og puder skaber hygge og tryghed. Hun kan godt lide teltet, selvom den første aften var lidt kold, fordi det havde regnet. Men turen til Djurs Sommerland står også højt på listen over gode ferieminder fra campen.

“Det er fantastisk, at der findes sådan et tilbud her,” siger Bo Dirkov.

Han taler åbent og engageret om både sit forbrug af stoffer og alkohol og den hjælp, han har fået, siden han en dag i oktober 2018 ramte bunden og endte på Psykiatrisk Center Amager i to uger.

“Det var virkelig barskt at være der. Og det var kulminationen på et årelangt misbrug, der endte der,” siger han.

Bo Dirkov er uddannet møbelsnedker og har i 18 år haft sit eget snedkerværksted – men det nytter ikke noget at være en dygtig håndværker, hvis du ikke er en dygtig købmand, hvis du skal have din egen forretning. Det er ifølge Bo selv en af grundene til, at det gik så galt.

Følelsen af utilstrækkelighed dulmede han med alkohol plus det løse, som han formulerer det, og sådan gik det i mange år.

Men nu er det slut. Bo har taget imod stort set alle de tilbud, han er blevet præsenteret for – døgnbehandling, dagbehandling, yoga, samtaler og nu også Ferie Camp. Han og Rebekka har ikke andre planer denne sommer,

og det betyder meget, at han har mulighed for at give hende en ferieoplevelse.

Senere i dag skal de op at se på motorcykler, når en motorcykelklub lægger vejen forbi og giver børn og voksne mulighed for en tur. Bo har sin egen motorcykel derhjemme, så de skal bare se på. Måske skal de også hen og se på cirkus.

“Men jeg skal ikke optræde – jeg har lidt sceneskræk,” forklarer Rebekka.

Til gengæld har hun ingen angst, når det kommer til at slå sin far i minigolf.

“Vi har spillet en del, og jeg bliver hele tiden bedre og bedre,” siger hun.

Wellness og nyt hår

Skyerne har trukket sig sammen over teltpladsen, og et par regndryp falder fra himlen. Men udenfor wellness-teltet sidder folk i kø, og indenfor er der heftig aktivitet. I går var der tilbud om massage, i dag er der frisør.

I den ene stol er Marianne Simonsen ved at få studset lokkerne af Rikke Nielsen, der til daglig arbejder hos Saksepigen i Randers.

“Jeg ville ikke komme til frisør, hvis ikke der var det her tilbud,” siger Marianne Simonsen og ryster tilfreds det færdige resultat på plads. Hun tager sin rygsæk fra jorden, der rummer en lille chihuahua ved navn Amigo, og går hen for at møde sin kæreste og sin 13-årige søn. Rikke får hurtigt en ny i stolen, og sådan går en dag som frivillig.

Det store vendepunkt

Inde på pladsen er der kommet et juletræ op. Det sker i anledning af vendepunktsdagen. Dagen er ment som en fejring af alle dem, som ikke længere har problemer med stoffer eller alkohol og/eller er kommet på fode igen efter en svær tid. I år bliver dagen markeret med temaet ‘Jul i juli’.

“Vi får sat snekanoner op, og vi serverer julemad, og så er der naturligvis også en julemand med gaver,” siger Steen Svendsen.

Det handler primært om at lave noget, der er sjovt og anderledes. Ligesom de også gør ude på de enkelte væresteder, men Steen Svendsen afviser ikke, at årets tema for nogle af deltagerne kan have en ekstra dimension.

“For nogle er det måske også den juleaften, de ikke lige fik holdt,” siger han.

Og så handler det naturligvis også om fællesskab og hjerterum og om at give plads til hinanden. Og det er julen vel egentlig den perfekte højtid til at understøtte. Også selvom den bliver holdt lidt uden for den normale juletid.

Fakta om Landsforeningen af VæreSteders Ferie Camp:

Ferie Camp er for alle udsatte borgere, der er tilknyttet et værested.

Formålet med Ferie Camp er dels at give udsatte borgere og evt. deres børn mulighed for at komme på ferie, dels at hjælpe udsatte til at rykke sig i en positiv retning – fx ved at de deltager i sociale aktiviteter og bliver en del af fællesskabet.

Det er gratis at deltage, og der bliver serveret tre måltider om dagen plus kaffe og te.

Deltagerne skal selv have telt, tøj og tandbørste med - resten sørger campen for.

Ferie Camp tilbyder en række aktiviteter for børn og voksne – herunder sport, koncerter, kreative workshops, computerspil m.m.

Ferie Camp 2019 blev finansieret af Arbejdsmarkedets Feriefond, Randers Kommune og Kulturministeriet.

Campen har 150 frivillige.

På årets camp deltog 1700 udsatte borgere.

2019 var 7. år, at LVS afholdt feriecamp.

Kilde: Landsforeningen af VæreSteder